Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17612

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri (BM?E), bireylerin mesleki ilgi alanlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde belirlemek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçme arac?d?r. Bu envanterin geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Otrar ve Canel (2015) taraf?ndan yap?lm??t?r. Ölçek, toplam 71 maddeden ve 11 alt ölçekten olu?maktad?r.

Cevaplar 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemiyle (1=hiç uygun de?il, 5=tamamen uygun) toplanmaktad?r. Yap?lan psikometrik analizler, envanterin mesleki rehberlik süreçlerinde kullan?labilecek yüksek iç tutarl?l??a ve yeterli yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, ö?rencilerin ve dan??anlar?n kariyer tercihlerinde bilinçli kararlar almas?na destek olmay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Mesleki ?lgi, ?lgi Envanteri, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik, Faktör Analizi, Mesleki Rehberlik.

Yazarlar

Otrar, M., Canel, A. N.

Amaç

Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri'nin temel amac?, bireylerin farkl? meslek alanlar?na yönelik e?ilimlerini ve ilgi düzeylerini ölçmektir. Envanter, bireylerin çe?itli faaliyetlere, görevlere ve çal??ma ortamlar?na olan ki?isel uygunluk alg?lar?n? de?erlendirerek, 11 farkl? mesleki ilgi alan?nda detayl? ve ay?rt edici puanlar sa?lamaktad?r.

Bu ölçme arac?, özellikle **kariyer dan??manl???** ve mesleki rehberlik süreçlerinde, ö?rencilerin veya kariyer de?i?tiren yeti?kinlerin kendilerine en uygun olabilecek meslek gruplar?n? ke?fetmelerine yard?mc? olmak için geli?tirilmi?tir. Ölçe?in sonuçlar?, e?itimcilerin ve dan??manlar?n bireyin potansiyelini, motivasyon kaynaklar?n? ve kariyer yönelimlerini daha iyi anlamalar?na olanak tan?r.

Yap?

Envanterin ölçmeye çal??t??? temel psikolojik yap?, bireyin mesleki alanlara yönelik tutum ve tercihleri olarak tan?mlanan **Mesleki ?lgi**'dir. Bu yap?, bireyin bir meslekteki yetenek düzeyinden ziyade, o meslek alan?nda çal??maktan duyaca?? memnuniyet ve isteklilik düzeyini yans?t?r. BM?E, Holland'?n tipolojisi gibi yayg?n kuramsal çerçevelere uygun olarak, ilgi alanlar?n? ayr?k

ARABPSYCHOLOGY.COM

boyutlarda ele almay? hedefler.

BM?E, 71 madde ve bu maddelerin grupland??? 11 alt ölçek arac?l???yla çok boyutlu bir ilgi profilini ortaya koymaktad?r. Bu alt ölçekler, geni? bir yelpazedeki meslek gruplar?n? temsil ederek, ilgi alanlar?n?n hem homojen hem de birbirlerinden ay?rt edici bir ?ekilde ölçülmesini sa?lam??t?r.

Geçerlik

Envanterin geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?ini belirlemek üzere planlanan veriler üzerinden gerçekle?tirilmi?tir. Temel olarak, her bir ilgi alan? için **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik olarak ait olduklar? alt ölçeklere uygunlu?unu ve yap?sal bütünlü?ünü test etmeyi amaçlam??t?r.

Faktör analizine geçmeden önce, örneklem büyüklü?ünün ve elde edilen verilerin analiz tekni?i için uygun ve yeterli olup olmad???n? kontrol etmek amac?yla istatistiksel testler yap?lm??t?r. Bu testler aras?nda, veri setinin faktörle?tirilebilirli?ini gösteren **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) de?erleri ve verinin çok de?i?kenli normal da??l?m?n? test eden **Bartlett's Küresellik Testi**'nin anlaml?l??? bulunmaktad?r. Elde edilen yüksek KMO de?erleri ve anlaml? Bartlett's test sonuçlar?, faktör analizinin uygulanmas? için verilerin uygun oldu?unu do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri'nin güvenirlik analizi, ölçe?in iç tutarl?l???n? (homojenli?ini) de?erlendirmek üzere yap?lm??t?r. Bu amaçla, hem genel ölçek hem de 11 alt ölçek için **Cronbach's Alpha** iç tutarl?k katsay?s? (internal consistency) hesaplanm??t?r.

Yap?lan uygulamalar neticesinde, tüm ölçek ve alt ölçeklerin iç tutarl?k katsay?lar?n?n **yüksek** bulundu?u rapor edilmi?tir. Yüksek Cronbach's Alpha de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in içerdi?i maddelerin ve genel ölçek puan?n?n farkl? gruplar aras?nda ay?rt edicili?ini belirlemek amac?yla, **Ba??ms?z Gruplar T-Testi** (independent samples t test) kullan?larak ay?rdedicilik analizleri de gerçekle?tirilmi?tir.

Faktör Analizi

Envanterin geli?tirme sürecinde, ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, envanterin nihai yap?s?n?n 71 maddeden olu?tu?unu ve bu maddelerin 11 farkl? ve teorik olarak anlaml? mesleki ilgi alt ölçe?ine ayr?ld???n? do?rulam??t?r. Faktör yap?s?, ölçe?in çok boyutlu mesleki ilgi yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizinin ön ko?ullar? olan KMO ve Bartlett's testlerinin sonuçlar?, veri setinin faktör analizi için güçlü bir temel sa?lad???n? belirtmi?tir. Faktör yükleri ve faktörlerin aç?klad??? varyans oranlar?, her bir alt ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n net ve ayr?k oldu?unu desteklemi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme Çal??mas? (Mesleki ?lgi Envanteri)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Ka??t tabanl? veya dijital uygulama)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler ve Kariyer Dan??manl??? Alan Bireyler

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi ve üzeri (Genellikle lise ve üniversite ö?rencileri)

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, ilgili makalede (Otrar & Canel, 2015) detayl? olarak belirtilen örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Envanter 71 maddeden olu?ur ve 5'li Likert tipi derecelendirme (1=hiç uygun de?il - 5=tamamen uygun) kullan?larak yan?tlan?r. Puanlama, 11 farkl? alt ölçek için ayr? ayr? yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Mesleki ?lgi Envanteri, 11 Alt Ölçek, Cronbach's Alpha, Ay?rdedicilik Analizi, Mesleki Geli?im, Kariyer Dan??manl???.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Sa?lanmam??t?r.

?leti?im E-posta Adresi: motrar@marmara.edu.tr (M. Otrar)

Yaz??ma Adresi: Sa?lanmam??t?r (Yazar?n Marmara Üniversitesi, E?itim Bilimleri Bölümü ile ili?kili oldu?u bilinmektedir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Geli?tirme Y?l?: 2015 (Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

?zinler ve Ücret: Envanterin ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle izin gerekebilir. Ticari kullan?m?, izinler ve ücretlendirme bilgileri için do?rudan yazarlarla ileti?ime geçilmesi

ARABPSYCHOLOGY.COM

gerekmektedir.

Eri?ilebilirlik: Ölçek hakk?ndaki detayl? bilgilere ve psikometrik çal??maya a?a??daki linkten ula??labilir: jret.org.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: bilfen-mesleki-ilgi-envanteri-toad.pdf

Kaynaklar

Otrar, M. Canel, A. N. (2015). Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *E?itim ve Ö?retim Ara?t?rmalar? Dergisi, 4*(4), 186-198.

Bilfen Mesleki ?lgi Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçek maddelerinin tam listesi yer almamaktad?r. Envanter, 11 alt ölçekten olu?an ve 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lan toplam 71 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM